

VAN REAGEREN NAAR STRUCTUREEL MEEDENKEN

Spuiplein 2013 (foto Piet Gispen)

In de periode 2003–2012 ontwikkelen de Vrienden zich tot een organisatie die vaak maar niet altijd een goed gehoor vindt bij het Haagse gemeentebestuur. De focus verschuift van incidenten naar structureel meedenken met de plannen van de stad.

Haagse Lijnen

In 2003 vieren de Vrienden hun 30-jarig bestaan met een bijzondere uitgave: *Haagse Lijnen*. Al sinds 1974 organiseren de Vrienden een fotowedstrijd met als doel het mooie van Den Haag te tonen. De winnende foto's worden als wenskaarten verkocht. Aan de hand van een selectie van die wenskaarten geven de Vrienden in deze publicatie een boeiende beschrijving van de geschiedenis van Den Haag.

De Vrienden timmeren op meer manieren aan de weg. Voor het eerst in haar bestaan komen ze met een heuse wervingsfolder. Ook de Vrienden ontkomen niet aan moderne, eigentijdse communicatie. "In een tijd dat het internet bijna niet meer weg te denken is uit het dagelijks leven, kan onze Vereniging niet van deze snelle manier van communiceren verstoken blijven," schrijft Niek 't Hart. "Het aanwezig zijn op internet heeft enkele bijzondere voordelen, die met geen enkel ander medium te behalen zijn. Zoals het – via de website – op elke plek van deze aardbol beschikbaar zijn van informatie over de Vrienden. Dat betekent dat nu ook oud-Hagenaars in den vreemde opeens van het actuele nieuws van de Vrienden op de hoogte kunnen zijn. Of dat nu in Californië is of Nieuw-Zeeland, de informatie op een website is 24 uur per dag 7 dagen per week via de computer beschikbaar." In mei 2004 wordt de website van de Vrienden gelanceerd.

Hoogbouw

Er zijn hoogbouwplannen die de goedkeuring van de Vrienden niet kunnen wegdragen. Een woontoren op de hoek van de Zeestraat en de Mauritskade wordt afgewezen. De Vrienden noemen het verstorende hoogbouw. Ook wordt gemeld dat de gemeentelijke Dienst Stads Ontwikkeling (DSO) aan Bureau Monumentenzorg verboden heeft hier iets van te vinden. Het Hilton hotel dat hier uiteindelijk komt wordt door de Vrienden met open armen ontvangen. Anderzijds vinden de Vrienden in 2004 dat hoogbouw Den Haag zijn eigen skyline geeft. De Hoftoren wordt het mooiste gebouw van de afgelopen jaren genoemd. Dat verandert in 2007 wanneer de Vrienden stellen dat nog meer hoogbouw waardevol woonmilieu in Den Haag vernietigt. Zij beginnen een wedstrijd *Stadsbeeld mooi of lelijk?* Een nieuwe slagzin wordt: *Hoog, hoger, hoogst ongewenst.*

Aantasting stadsbeeld en stadsgroen

Plannen om de Amerikaanse ambassade in Clingendael te vestigen worden met succes afgewezen. Vestiging van het

*Hermance Schaeapman
(portret Dick Stapel)*

Louwman Museum in Park Marlot kan helaas niet gestopt worden. Een andere ergernis is de vervuiling van de stad. Met de bouw van het stadhuis inclusief bibliotheek en de Anton Philipszaal is het Spuiplein ontstaan. Dat mag wel wat beter onderhouden worden vinden de Vrienden: “Skaters echter zijn er vrijwel altijd. Het plaveisel van Belgisch hardsteen is ideaal voor de jongens en meisjes die op hun plankjes met wielen capriolen willen uithalen om elkaar af te troeven of te behagen. Dat doen ze vaak zo intensief en met zoveel overgave, dat ze er honger en dorst van krijgen. Zo treffen bezoekers van het Danstheater of de Anton Philipszaal vaak prullenmanden die overvol zijn. Het kan voorkomen dat dames in avondjurk tussen lege blikjes, kartonnetjes, zakjes patat en klodders mayonaise en ketchup door moeten laveren om ongeschonden het theater te bereiken.”

In 2006 liggen er, tot afgrijzen van de Vrienden, plannen voor een parkeergarage onder het Lange Voorhout. Deze zou verbonden worden met de parkeergarage onder het Malieveld. Gelukkig werden deze plannen nooit gerealiseerd. Het Lange Voorhout werd wel ‘heringericht’; een karakteristiek stadsbeeld dat behouden bleef.

De grotere visie

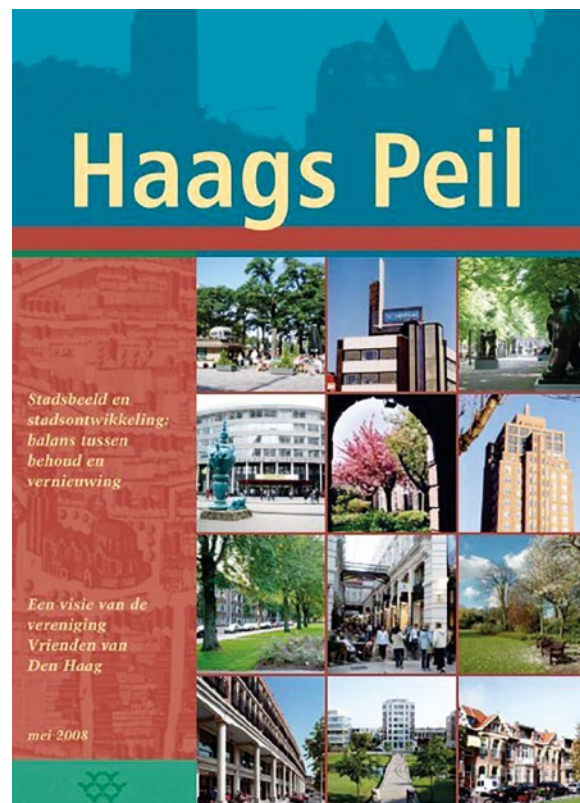
Vanaf 2006 beginnen de Vrienden zich ook meer structureel met het gemeentebeleid bezig te houden. Grote gemeentelijke plannen worden tegen het licht gehouden en van opbouwend commentaar voorzien. Het Vriendencommentaar op de Structuurvisie voor Den Haag: (‘Dit is een fuik waar de gemeenteraad in dreigt te zwemmen’) leidt tot twee belangrijke toezeggingen in de gemeenteraad:

1. Diverse organisaties worden in een vroeg stadium betrokken, zodat de inspraak niet wordt gefrustreerd door voldongen feiten.
2. Contracten met private partijen worden gesloten onder voorbehoud van goedkeuring door de gemeenteraad.

Haags Peil, de Vrienden formuleren hun eigen visie

“Den Haag is een fantastische stad en dat willen we graag zo houden.” Zo begint de brochure *Haags Peil*, die de Vrienden bij gelegenheid van hun zevende lustrum in 2008 uitgeven. Het bevat een analyse van de stedelijke ontwikkelingen in Den Haag en wat de Vereniging daarbij gewenst acht. De opvattingen van de Vrienden worden samengevat in de ‘Gouden Regels’:

1. Koester de eigen identiteit.
2. Zorg voor veelzijdigheid in harmonie.

3. De stad heeft een menselijke maat.
4. Er is harmonie tussen stedenbouw en architectuur.
5. Het nieuwe sluit aan op het bestaande.
6. De ideale stad heeft een levendig openbaar leven.
7. Bij de publieke zaak geldt: de burger voorop.
8. Burgers en bestuur gedragen zich als goede rentmeesters.
9. Verkeer is een middel geen doel.
10. Aandacht voor stadsverfraaiing.

Monumenten

De voortdurende zorg voor monumenten uit zich in deze periode op verschillende manieren. De Vrienden vragen aandacht voor het verval van het (inmiddels overigens volledig gerestaureerde) pand De Drie Hoefijzers. Ook is er veel aandacht voor de vele kerken, die door de ontkerstening hun functie verliezen en met sloop bedreigd worden. In 2009 doopt de werkgroep Historie zich om tot Levende Historie: de Vrienden willen meer dan alleen lezingen geven door ook aandacht te vragen voor de verbouwing en het slechte onderhoud van monumenten. Er wordt daarom een Monumeldpunt ingericht, waar iedereen slecht onderhoud van monumenten kan melden.

Op 24 mei 2007 overlijdt Hermance Schaepman. In zijn herdenkingswoorden karakteriseert voorzitter Roel van der Wal haar als “gedreven, strijdlustig en energiek stapte zij - of beter fietste zij, de karakteristieke baret op het hoofd - op haar eigen wijze overal op af, waar in haar ogen ontwikkelingen in de stad fout dreigden te gaan.”